

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Községi háztartás.

A mai világ igénye minden egyes embernél s még inkább a községgel szemben folyton fokozódik.

Negyven év előtt a csongrádi vásárban papucs se kelt el annyi, mint most czugos csipellő.

A községet sem kérdik, hogy mennyi a vagyona, abból mennyi a jövedelme, s a legégetőbb szükségletek fedezése is mennyi községi pótladó kiadására kényszeríti, hanem még az is, ki otthon a petroleumból sem fogyaszt bőven, a várossal az utcákat nappali fényt árasztó vilanynyal világíttatná, aki a maga földcsékjét az ut elszántásával is gyarapítani igyekszik, készségesen szavazza meg az ipartelepek részére szükséges olcsó, vagy ingyen területet. Aki 4 ökörel és egy béressel csupa takarékosságból kevesebbet tart, mint a mennyi földjeinek okszerű művelésére elegendő lenne, azon jártatja az eszét, hogy hogyan kellene az államkincstárból fizetett megyei hivatalnokok teendőit, a rendezett tanács behozatalával, a községi pénztárból fizetendő községi hivatalnokokkal végeztetni.

Nem úgy uraim! Csongrád község soha sem hanyagolta el és ezután is híven teljesíti elodázhatlan kötelességeit, még ha azok nagyobb anyagi áldozatokat kívánnak is.

Örömmel, lelkesedéssel, sőt a maga anyagi viszonyaihoz arányban nem álló bőkezűséggel épített iskolákat; a vasut kiépítését biztosította; ahhoz műutat létesített, s midőn évtizedeken át az árvíz elleni védekezés szervezése nem volt, csekély anyagi erejének teljes kimerítésével, a Tisza mentének talán e legexponáltabb részén védekezett, töltéseket épített s a község pénztárát nem kimélve, a közigazgatást elhanyagolva, gyakran hónapokig permanens vészbizottsággá átalakulva, Csongrád község 40000 hold területén lakó minden lakos és azok minden erejének fölhasználásával állott harcra a pusztító elemmel és teljesített oly munkát, mely csupán 12000 hold területet érdekelt, s most az ezek által alkotott csongrád-sövényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulatra járul.

A vésszel szemben nem kérdezte és nem kutatta Csongrád község, hogy lesz-e valaki, ki rengeteg ki-

adásait megtéríti, eszébe sem jutott, hogy elismerés és támogatás helyett e tevékenységét majdan gáncs és vád éri; csak azt tudta és érezte, hogy a várost és annak egyes polgárait fenyegető vésszel szemben, a község egész erkölcsi és anyagi erejét harcra kell vinnie.

Eppen azért azonban, mert Csongrád község anyagi erejét már az elodázhatlan kiadások is tulterhelik, hogy most mikor a község utcait nem világítja, a megyei árvászek és a járási fészolgabiróság teendőit nem a község pénztárából fizetett tisztviselőkkel teljesíteti, a községi pótladó 94⁰/₀-ra emelkedett, a város minden polgárának kötelessége odahatni, hogy a közpénztár minden felesleges kiadástól megkíméltsék és minden lehető jövedelem, haszn és bevétel a község részére megszereztessek.

A 100⁰/₀-os községi pótladó oly nagy homályt vetne Csongrád községre, hogy azt a Siemens és Halske cég minden ivlámpája és reflektora sem lenne képes elosztatni.

Mindenképen oda kell hatnunk és törekednünk, hogy a most is túlnagy községi pótladó leszállítsassék. Nem szabad engednünk, hogy a község tüzoltás, rendőrség és ezernyi más igény örve alatt nagyobb költségekbe sodortassék. A szegénység nem szégyen. Ha Felgyőből 180, Ujfaluból 240 holdnál több jutott volna a községnek, ha a legelő földek jövedelme, úgy mint az ötvenes években, most is a községi pénztárt illetnék, mi is tarthatnánk 30 rendőrt mint Szentes, vagy Félegyháza, világíthatnánk utcáinkat mint ezek, de mostani szegénységünkben meg kell elégednünk a kézi lámpással és 10 rendőrről is, hiszen Csanyak, Csépanak egy bakter is elég.

A képviselő testülettől különösen elvárjuk, hogy a jó példával maga menjen elől, s ily örvendetes példát látunk abban, hogy a mének ingyen tartását ez évben megtagadta; néhány száz korona fölőleges kiadástól evvel is megmentette a községet és igaza lett e határozatot indítványozó Réti Ferencznek, mert a méntelep parancsnoksága ez évben is azokat a méneket rendelte ide, melyek a mult évben itt voltak.

— Egy per története. Csongrád község 1881. évi árvatári számadásának elbírálá-

sából folyólag megállapított 3154 frt 45 kr. hiány, amely a kezesek által lefizetett 2000 forinton túl, a kimondott fokozatos felelősségnél fogva, az ellenőrzést elmulasztó Kajtár Pál volt bíró és Mészáros Károly jegyző által lett volna megtérítendő. Mi sem természetesebb, mint az, hogy ezen mulasztó előjárásági tagok a község akkori jogügyi megbízottja Szvoboda Ferencz ügyvéd tanácsára nem fizettek, s bevárták a kártérítési kereset megindítását. Csongrád község előjárásága a kártérítési keresetet tényleg meg is indította s a per tárgyalás során Kajtár Pál bíró megbízottjaként Szvoboda Ferencz csongrádi ügyvéd, s Mészáros Károly megbízottjaként dr. Wöber Lajos szegedi ügyvéd vállalta el alperesek jogvédelmét. Ezen több mint 14 éve huzódó perben az első bíróság a szegedi kir. polgári törvényszék Mészáros Károly volt jegyzőt illetőleg felmentő ítéletet hozott, ellenben marasztalta Kajtár Pál volt bíró örökösét a kereseti tőke s járulékait illetőleg. Mészáros Károly pernyertes alperes részére megítélt 216 korona perköltséget, amelyet a községi előjárásági a felmentő első bírósági ítélet vétele után nyomban ki is fizetett, amennyiben a végrehajtási törvény rendelkezései szerint, az ítélet eme része nyomban végrehajtható is volt. A másodbíróság a szegedi kir. ítélő tábla felelősség folytán a községet keresetével feltétlenül elutasította, s a perköltségekben a községet marasztalta. Dr. Wöber Lajos szegedi ügyvéd ki már két bírósági ítélettel lett pernyertes, megkereste a községi előjárásági 216 korona megítélt munkadíja kiutalványozása iránt, azonban a községi előjárásági ezen kiutalványozást nem teljesítette, mert a jogosult alperesnek már az összeget kifizette. Dr. Wöber Lajos 8 nap mulva megbizta dr. Buk Herman csongrádi ügyvédet, hogy a község ellen a végrehajtást vezettesse keresztül. Dr. Buk ismert előzékenységénél fogva, a végrehajtási kérvény benyújtása előtt informáltatta magát a községi előjáráságnál, s ez alkalommal tudomásul vévén, hogy a perköltség az arra jogosult alperes Mészáros Károlynak már kifizettetett, felhivta Mészáros Károlyt, hogy az általa felvett, de vele szemben dr. Wöber javára megállapított perköltséget fizesse ki neki, mint Wöber megbízottjának. Ezen felhívás folytán Mészáros Károly ama meglepő kijelentést tette, hogy «Dr. Wöber ezen perben nem csinált semmit, mert az összes beadványokat Szvoboda készítette, s Wöber csupán a nevet adta a periratokhoz».

Ezen itt előadottakból kétségtelen, a) hogy Szvoboda Ferencz ügyvéd a teljesen egyérdekű alperesek jogvédelmét egy maga is elvállalhatta volna,

b) hogy Szvoboda Ferencz ügyvéd a sógora Mészáros Károly jogvédelmét másra bízta, holott az összes periratokat mindkét alperes részére ő készítette.

c) hogy Szvoboda Ferencz ügyvéd ezen ténye által a községnek okozott anyagi veszteséget, mert ha kizárólag ő képviseli alpereseket, az ügyvédi munkadíj nem 2, hanem 1 ügyvéd részére állapított volna meg, joggal feltételezhetőleg kisebb mennyiségben.

Ezen közéleti alak még ma is szerepel, mint a község javát akaró önzetlen polgár s csak gratulálhatunk magunknak, hogy legujabb politikai szerepcseréjét illetően nem kereste sem az Uselácz sem a Fanszki féle affairekben az okot. S végül gratulálhatunk Hegyi Antal urnak is, hogy bizalmasává tette Szvoboda Ferenczet, mert közéleti tapasztalataink szerint azon párt, melyhez Szvoboda tartozik, 3 éven belül leszokta magát járnai.

Műkedvelők szini előadása.

A XX. századot a művészet irányítja; de ezek között is a felnőttek művelődésének legnagyobb és leghathatósabb eszköze a színház. Minden népnek legkiválóbb költői e műfaj fejlesztésére használtak legjobb erejüket, s egy Shakespeare, Moliere, Göthe, Katona halhatatlan művei örökös kincsanyai lesznek az emberi művelődésnek.

Sajnos, hogy sajtósági helyi viszonyaink Csongrádon a téli színház létét majdnem teljesen kizárják, de annál elismerésre méltóbb, ha a fiatalság e hiány pótlására szövetkeznek, s művelődési vágytól hajtva egy-egy szindarab előadására vállalkoznak.

Különös elismerés illeti az «Otthon» szálloda disztermében folyó évi márczius hó 30-án a helybeli iparos Olvasókör könyvtára javára előadott szindarab előadóját, mert ők nemcsak maguk tanulva mulattak, de szorgalmuk, kitarásuk és képességükkel a nagyszámú hallgatóság figyelmét állandóan lekötve gyönyörködtek is.

Csepreghy Ferencz egyik legjobb műve, «A piros bugyellár» került előadásra, a bírónét Réh Ágneska oly pompásan játszotta, hogy a csongrádi tűzről pattant menyecskék méltóknak ítélték magukhoz és egy díszhelyet tartanak fenn részére. A másik főszerep Schönfeld Adolf kezébe volt, alakját, hangját és játékát ezen egyébként is jó szerep érvényre jutására teljesen kihasználta. A főszereplőkkel bőven jutott taps Kósza Gyurka szerepében Győri Ferencznek, ki nehéz szerepét jól adta és a rendezés nem könnyű feladatát is teljesítette. Jó bíró volt Mayer Ferencz, katonás káplárok voltak Weisz Jenő és Szabó Kálmán. Kis szerepüket jól betöltötték Takács Juliska, Fekete Mariska, Mayer Mariska, Komáromy Emmuska, Kiss Károly, Mayer István, Bernitzky István, Réh József és Gyovai János.

Az előadáson bevétel volt 221 korona, kiadás 181 korona. Felülfizettek Hubert János 1 korona 20 fillért, Kaszaniczky István 1 koronát. A 40 korona tiszta jövedelem az iparos olvasókör javára fordított.

UJDONSÁGOK.

— **A fásításnál** nincs szebb hivatás és maradandóbb alkotás. Ez éven az előjáróság a város környékének fokozatos befásítását kiterjedtebb módon teljesítette. A holt Tisza környékén, a válykos gödrökben, az állatvásár szílein eperfákat, a járásbíróház elébe gyümölcsfákat ültetett. A földművelésügyi ministerium a járási főszolgabíróház közbenjárására a város előjáróságának a fásításra vonatkozó törekvését

erőteljesen támogatja és 15000 drb gledi-csiát beszerzési költségen, 2000 eperfát pedig ingyen adott a községnek, hogy abból az állatvásár és a tanyai iskolák sövénynyel láttassanak el.

— **A hét vezér emlékezete.** A pusztaszeri Árpád-egyesület a hét vezér emlékére a f. hó 3-án hét hársfát ültetett el Pusztaszeren, a milleniumi Árpád-emlék körül. A fákat Kiss Ferencz erdőmester közvetítette az egyesületnek; mely az ünnepségen vendégeket is szívesen látott és amelynek nevében, a fák elültetésénél Váradi Gyula szegedi hitoktató, egyesületi tag mondott ünnepi beszédet.

— **Szendrói Mór** földinket a győri kereskedelmi és iparkamara mult csütörtökön első titkárává választotta. Szendrói Mór eddig másod titkára volt a kamarának, s most hogy Szávay a hirneves író a debreczeni kereskedelmi és iparkamara első titkárává megválasztott, s így az első titkári állás megüresedett, a kamara megragadta az alkalmat, hogy Szendrói kiváló munkásságát, ernyedetlen szorgalmát, nagy tudását, erélyét és bölcsességét megjutalmazza és őt a kamara első tisztségébe emelje. Öszintén és igaz szívből üdvözljük városunk e kiváló derék szülőjét új fényes nagy állásában, s kívánjuk, hogy a kereskedelem és ipar érdekeit még hosszú éveken át oly lankadatlan buzgalommal és páratlan eréllyel vezérelje, mely az ő nagy sikereinek eddig is rugója volt.

— **Bogdán József** csendőrmester azon kiváló derék nemes cselekedetért, mikor saját testi épsége feláldozásával és élete kockára tételével ember életet mentett a borzasztó tűzhalálból, felettes hatósága részéről pénzbeli jutalomban részesült, melyet nagylelkűen jótékony célra ajánlott fel. Az alapító oklevelet a legközelebbi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **A városnak** most csupán 8 házhelye van eladó. Az eladás keddeig egy hétre, délelőtt 9 órakor a helyszínén foganatosítatik.

— **A képviselő testület** e havi rendes közgyűlését kedden tartja. Ekkor döntenek az új közbiztonsági építése és a magtár átalakítása fölött.

— **Blázsik Mihály** a helybeli állami elemi iskolák igazgatója, kiseréti földjét gyümölcsös kertté alakította át. Ez most már a tizedik gyümölcsös kert, mely a kiserében létesül, s minthogy a kiseréti gyümölcsösök bőven részesítik birtokosaikat anyagi haszonban is, bizunk, hogy lassanként az egész kiserét gyümölcsössé változik, s kincses bányája lesz Csongrád értelmes iparkodó népének.

— **Eladás, vétel és bérlet** legeredményesebb, ha az Országos Pályázati Közlönyben hirdettetik, mely Közlöny az ipar, kereskedelem, mező-és erdőgazdaság összes köreiben közösen forog. Mérsékelt hirdetési díjszabás. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal Budapest, Rökk-Szilárd-utca 27. sz.

— **Szegények kenyere** Kisteleken. A nagyobb ünnepeket a kisteleki háziszegények is nagy örömmel várják mindig, mert nemcsak lelki épülésükre, de anyagi felszabadulásukra is alkalmas szolgálnak az ünnepnapok. A község derék plébánosa, Várossy Gyula ugyanis e napokban szokta köztük szétosztani a Szt. Antal perselyébe gyűlt adományokat. Így az idén is, a husvétot megelőző nagyszombatban 61 kisteleki háziszegény részesült pénz-, szalonna- és lisztadományban, hogy vidámabb legyen a husvét ünnepük.

— **A magyar szent korona** országai vörös kereszt együletének csongrádi fiókja ma délután 3 órakor tartja a kaszinóban rendes évi közgyűlést.

— **A siketnémák szüleinek** a váci siketnéma-intézet figyelmükbe ajánlja, hogy a jövő tanévre vonatkozó felvételi kérvények a váci intézethez csak május hó 10-dikéig küldhetők be. A később érkezett kérvények ebben az éven már nem tárgyalhatók. Tudatja még az igazgatóság, hogy a váci intézetben kívül a következő helyeken vannak siketnéma-intézetek: Budapest (Rökk-Szilárd-u. 10.) Budapest, izr. (Bethlen-tér 2.) Kolozsvár, Temesvár, Arad, Kaposvár, Kecskemét, Szeged, Eger, Jolsva (Gömör-m.) Ajánlatos, hogy minden szülő első sorban a hozzá legközelebb eső intézethez forduljon.

— **A negyedik osztályú** kereseti és a tőkekamat és járadékadó lajstrom e héten lesz a számtisztviselő hivatalban közszemlére téve.

— **A t. hölgyek figyelmébe.** Dévai-nővérek a Boér-féle házban divatárú üzletet nyitottak, hölgyeinknek tehát meg van most az a kényelme, hogy nem kell vidékre menni kalapot vásárolni. Használják is fel az alkalmat, hogy a nevezett cég más alkalommal is idény üzletet nyithasson.

Vállalkozók és építésszek figyelmébe! Az Országos Pályázati Közlöny szállításokra, építkezésekre kiírt összes nyilvános és magán pályázatot közli. Előfizetési ár negyed évre 4 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Rökk-Szilárd-utca 27. szám.

A Magyar Hirlap, mint legfüggetlenebb, semmiféle pártfegyelmek alá nem vetett organuma a szabad sajtónak, immár teljes tizenegy esztendő óta szolgálja a magyar közönség érdekét. A Magyar Hirlap jelszava: «A haza minden előtt». Ehhez képest rendületlenül és megalkuvást nem törve harcol minden igaz magyar ügyért. A Magyar Hirlap politika czikkeit elsőrangú publicisták írják, kik közt a lapvezér, dr. Hertka Tivadar, közgazdaságunk legfontosabb érdekeinek a megvédője és védelmezője, mint különben is e téren európai nevű kapacitás, jelentékenyen szerepel. A lap szépirodalmi részét az egész mai magyar szépirodalom legkitünőbb írói szolgálják. Regényei a hazaiak mellett nagyhirű külföldi írók alkotásai. Művészeti kérdésekben igazi kapacitások világosítják fel az olvasót a lap hasábjain. A társaság rovatban vidámszínreztetett mulattató olvasmányt ad a Magyar Hirlap, rendszerint olyat, a mely aktuális vonatkozású. Szerkesztői üzenetei a legváltozatosabb kérdésekre adnak választ azoknak az előfizetőknek, a kik bármint életbevágó ügyben felvilágosítást, tanácsot, magyarázatot stb. kérnek a laptól. Most kezdi meg a Magyar Hirlap Nemirovics Dancsenkó hirneves orosz írónak Milliók romjain nagy feltűnést keltett, rendkívül érdekes és becses regényét, amelynek kezdő száma minden új előfizető megkapja. A Magyar Hirlap páratlanul álló kedvezményekkel is kedveskedik előfizetőknek, amelyek közül a legnagyobb az ingyen könyvtár, amit karácsonyi ajándékkul küld szét rendes hívei közt. Minden előfizető annyi kötet pompás regényt kap ugyanis karácsonyra, teljesen díjtalanul, ahány hónapig égvégében volt előfizetője a Magyar Hirlapnak, ha mindjárt havonként küldte is be az előfizetés megújítását. Kedvezményes áron, negyedévre 9 kor. 50 fillérral fizethetnek elő a Magyar Hirlap előfizetői lapunkra és az Ország Világ képes heti lapra (12 koronás rendes ár helyett.) A legjobb képes gyermeklapot ¼ évre 1 koronáért rendelhetik meg nálunk és általunk előfizetünk. A m. kir. állami, valamint a megyei és városi rendőrhatalmók és a m. kir. csendőrség a Magyar Hirlapra és a Rendőri Lapokra (a magyarországi rendőrhatalmók hivatalos közlönyére) együtt ¼ évre 8 koronával fizethetnek elő nálunk (a rendes 12 korona ár helyett). Előfizetéseket elfogad a Magyar Hirlap kiadóhivatala, Budapest, V. ker., Honvéd-utca 10. szám alatt.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazione Generali.)

f. évi márczius hó 20-án tartott 70-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1901. évi mérlegek.

Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1901. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 571,267,823 korona és 19 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 25,501,529 korona 89 fillérre rúgtak. Az **életbiztosítási osztály díjtartaléka** 12,664,410 korona 50 fillérral 147,165,146 korona 89 fillérre emelkedett. **A tűz-biztosítási ágbán** a díjbevitel 11,890,311,770 korona biztosítási összeg után 19,179,387 korona 41 fillér volt, miből 8,453,497 korona 20 fillér viszont-biztosításra fordítottott úgy, hogy a tisztadíjbevitel 10,725,890 korona 21 fillérre rúgott, mely összegből 7,267,495 korona 05 fillér mint díjtartalék minden teherföl menten 10³ évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevitel 67.76%-át teszi ki. A jövő években esedékessé váló díjkeletkezvények összege 80,231,416 korona 02 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágbán a díjbevitel kitett 4,937,050 korona 14 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2,197,096 korona 58 fillérre rúgott.

A betöréscsopás elleni biztosítási ágbán a díjbevitel 317,084 korona 80 fillért tett ki.

Károkkért a társaság 1901-ben 27,945,234 korona 91 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 716,540,625 korona és 97 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **házáinkra 133,470,273 korona 85 fillér** esik, mely összeget a társaság **192845 káreseményben** fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen **16,022,487 korona 99 fillérre** rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti **nyereségtartalék**, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az **értékpapírok árfolyamirugadozására** alakított tartalék, mely a 3,379,624 korona 17 fillér külön **tartalék**, úgyszintén az évi nyereségből kishasított 350,000 korona, 10,402,487 korona 99 fillérre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160,000 koronára rúgó **kétes követelések tartaléka**. Ezeket kivül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő **külön alap**, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatból esetleges csökkenését kiegyenlítsen.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 173,458,451 korona 60 fillérről **190,319,427 korona 11 fillérre** emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 31,870,290 korona 66 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 17,799,821 korona 32 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 2,467,253 kor. 17 fill. 4. Értékpapírok 122,468,568 korona 59 fillér. 5. Tárca váltók 1,140,190 korona 42 fillér. 6. A részvényesek biztosított adólevelei

7.350.000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.223.302 korona 95 fillér, összesen 190.319.427 korona 11 fillér. Ezen értékekből **43 millió korona magyar értékre esik.**

Az Első Leánykiházasítási Egyesület m. sz. f. évi március 25-én tartotta XXXIX. rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. Amint a fontosabb mérlegtelekekből és a jelentésből kitűnik, az 1901-ik kezelési év, dacára az általánosan uralkodó kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak, úgy tekintettel a tagok gyarapodására, valamint pénzügyi tekintetben eredményesnek mutatkozik. Új beiratkozás volt 13,359 jutalékrész. Násztutalék fejében kifizetett 630,365 korona 21 fillér. A díjtartalék 1,568,981 koronára növeltetett és immár 6,939,367 korona 79 fillérre ug. A többi alapszabályszerű címeknek (Násztutalékfelelősi tartalék. Külön tartalék. Hivatalnoki nyugdíjalap stb.) 168,726 korona 48 fillér utaltatott át. A díjbevétel 2,166,496 korona 81 fillért, a kamat- és házbérvédelem 308,021 korona 90 fillért mutat ki. A mérleg 7,874,335.14 korona vagyonállományt állapít meg, mely következő föltételekben nyeri fedezetét: Értékpapírok szelvény kamatokkal (koronajáradék. fővárosi kölcsön és 4 1/2 százalékos elsőrendű záloglevelek) 3,392,054.66 korona, takarékbetétek 2,054,025.12 korona, intézeti házak 15,108.48 korona leírása után 1,495,741.20 korona, kötvénykölcsönök 320,736.96 korona, nyugdíjalap tartalékbetéte 83,500.41 korona, díjhátralék 428,869.54 korona, készpénzkészlet 91,407.25 korona. A jelentés és mérleg helyesléssel tudomásul vétezték és Krisztinkovics Béla és dr. Braun Fülöp ügyvédek indítványára az öszszigazgatóságnak köszönet és elismerés szavazták. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldöttek: Chitz Herman és Rátfay Károly. A felügyelő-bizottságba egy év tartamára újból megválasztottak a volt felügyelő bizottsági tagok. Miután az elnök még e hónap 20-án dr. Stamberger Ferencz kir. közjegyző jelenlétében nyolcz díjmentes nyereménykötvényt a «D» osztályból történt kisorsolásának eredményét kihirdette, berekesztetett a közgyűlés. Kisorsoltattak a következő alapkönyvszámok: 2281 alapkönyvszám özv. Doge Vilmosné, Budapest. 3663 alapkönyvszám Fleischer Vilmos, Budapest. 1652 alapkönyvszám Bizon János, Mohács. 2896 alapkönyvszám dr. Hoffner Elekné, Mosony. 5378 alapkönyvszám dr. Traileszku János, Kisjenő. 60138 alapkönyvszám Kovárik Antal, Komárom. 6196 alapkönyvszám Kulko Stefán, Zágráb. 3883 alapkönyvszám Papó Ábrahám, Szerajevó. Minden kisorsolt alapkönyvszám után a kedvezményezettnek egy 1000-1000 koronáról szóló díjmentes nyereménykötvényt kiszolgáltattak.

Bámulatos haladás.

Igazán annak lehet nevezni amit az emberi elme, építkezések, gépek, közlekedési eszközök előállításánál felelősnek fogra ért. De nemcsak az életlen anyagból állít elő meglepő munkákat, hanem az élő növények tenyésztésével sem marad hátra; mily óriási feladatot végzett a szőlők újratelepítésével továbbá a diszkertészet, gyümölcsészet stb. terén. Van azonban egy dolog amely mindeniknél rohamosabban terjed, ez az előkerítéses létesítése. Igazán bámulatos haladásnak lehet nevezni azt amit már sok ezer birtokos és kisgazda az élő sövény ültetésekkel elért s joggal állíthatjuk, hogy nagy mulasztást követ el minden gazda kinek olesó, örökös és teljesen áthatatlan kerítésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, mert úgy kertek, udvarok, majorkák, tanyák, legelők, hegyközségek, temetők, valamint kisebb és nagyobb birtokok stb. stb. a legolcsóbban egyszerűs mindenkorra úgy záthatók körül, hogy nemcsak ember de semmiféle apró állat be nem hatolhat, illetve ki nem menekülhet, szóval a körülkerített részeket teljesen kulcsos zárhatóvá teszi. Azért is terjed úgy el, hogy alig van az országnak oly része, ahol nagyban, ne alkalmaznák, főelőnye lévén hogy agyag, homok szikes, köves és vizenyős talajokban is, egyenlően dúsan tenyész s legellentőbb irítóató nagy 20-25 sőt nem ritkán 35 cmre elágazott tövisei a legregebb örökös sövényt képezik, árnyékot nem tart s a levegőt átterszti. Gyorsan fejlődik, gyökéjhajtásokat nem nevel mint az akác, orgona. Ha 2 éves korában a földszintől 10-20 cm magasan fűrésszel levágatják, annyira megsűrűsödik, s izmos töviseivel úgy összefű, hogy azon semmiféle állat, még az apró csirke sem hatolhat át, hozzá még oly olesóság, hogy azt bárki megszerezheti: 1000 csemetét 6 frtért meg lehet kapni s ez elég 200 méter kerítés megörökítéséhez. A legnagyobb tenyésztés az országban az «Érmelléki első szőlőoltvány telepen» van — Nagy Kágya u. p. Székelyhid — ahol igen nagy gondot fordítanak ezen csemeték nevelésére, az ültetés és kezelésére nézve pedig — bár az igen egyszerű — ábrákkal ellátott nyomtatott ültetési és kezelési utasítást küldenek, díjtalanul minden rendeléssel. Kiváncra díszes fénynyomatu árjegyzéket is ingyen és bérmentve bárkinek, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Ezen catalogus megszerzése mindenkinek érdekében áll, még azoknak is akik semmit rendelni nem akarnak, mert benne számos oly kötelemények elbeszélések szép képek stb. foglaltatnak melyek

mindenkinek nagy szolgálatot tesznek, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt.

Utmutatás

■ helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.
(Folytatás.)

Az eczetesedés megakadályozható ugyan, de a már egyszer képződött eczetsav csak a többi, a borban szükséges savakkal, a cser- és borkósavval együtt tüntethető el abból; amit ha megteszünk, ez utóbbiakat pótolni kell újra. Azonban nem is érdemes azt az értékes cser- és borkósavra való tekintetből eltávolítani borunkból, hanem csak arra kell törekednünk, hogy tovább ne eczetesedjék borunk. A még csak eczetesedni kezdő bort más hasonló minőségű, de teljesen egészséges borral elegyítve még mindig eladhatjuk rendes áron. Ha nem akarjuk eladni eczetesedni kezdő borunkat, akkor fogyasszuk azt el gyorsan magunk, mert ha egy időre megszüntetjük is melegítés (pasteurizálás) által benne az eczet-gombák működését, mégis csak fel fog abban lépni újra is az eczetesedés a benne maradt eczetnek az eczet-gombák iránt való vonzalma folytán, mivelhogy a bort a levegőtől teljesen el nem lehet zárni, mert fejteni csak kell. Az eczetesedés tehát újra meg újra meg fog indulni bizonyos idő múlva az eczet-gombáknak a borból való kiölése után, s a bort előbb élvezhetetlenné teszi, végre pedig összes szesztartalmát eczetté változtatja át.

Az eczetes borban az eczet-gombákat megölni, illetve azok működését megakadályozni bizonyos időre, legbiztosabb mód a bort zárt edényben +75% C.-ra felmelegíteni; ilyen melegben ugyanis az eczet-gombák elhalnak.

A melegítés, mely feltalálója Paster francia tudós után pasteurizálásnak nevezetjük, — legalkalmasabban egy ezen célra készült, úgynevezett pasteurizáló géppel történik. E készülék áll egy hordóból, melyből a bor előbb egy, tüzelés folytán állandóan forró vizet tartalmazó kázanba folyik át esővön. Ezen eső a kázanban kigyózó alakban folytatódik s abból egy másik, hideg vizet tartalmazó hűtő edénybe vezet. A hűtő edényből az újra lehűtött bor, anélkül, hogy a levegővel érintkezett s így fölmelegített állapotában szesztartalmából veszített volna, a csapjára alkalmazott gummi-esővön folyik át a készen tartott tiszta hordóba.

Ha korán észrevettük borunk eczetesedését, azaz akkor, midőn még csak a felszínén van megczetesedve egy kevés belőle: tökéletesen segíthetünk rajta úgy, hogy csapra vesszük hordónkat s mindaddig eresztjük belőle a bort míg eczetes jön. Ha már nem eczetes folyik, akkor a többi egészséges bort tiszta, megkényszerített hordóba de nem a felső akonán, hanem a

csapon át azonnal lefejtjük. Figyelmes kezelés mellett, hideg pinczében aztán nem fog eczetesedni. Legcélszerűbb azonban mégis lehető gyorsan elfogyasztani vagy eladni.

Említettem hogy el is lehet az eczetsavat de csak az értékes cser- és borkósavval együtt távolítani a borból. Ezt már csak akkor tesszük, midőn kiakarjuk eczetes borunkat főzni cognacnak, s azért tesszük, hogy a cognacon is meg ne érezzék az eczet iz és szag. Ezen célból a borba annyi szénsavas nátriumot, azaz tisztított krétaport meg a leggondosabban megszürt szikso-lúgot teszünk, hogy az annak összes savtartalmát s így az eczetsavat is lekösse. Ha borunkat továbbra is borul akarjuk használni, ezt tennünk nem érdemes vele, mert a borból az eczetsavval együtt kivont cser- és borkósavnak pótlása annyiba kerülne, hogy annál a bor sem igen érne többet.

Ha a borban már annyi eczetsav képződött, hogy többé nem iható, akkor a kisebb mennyiséget legalkalmasabban bor-eczet készítésre használunk, a nagyobb mennyiséget pedig kifőznünk cognacnak.

A tejsaverjedés, vagy avasodás és felfordulás.

Tekintve, hogy fölfordult bornál a tejsaverjedést jellegző vajsav-szag mindig érezhető és hogy a vajsav fellépésének rendszeres kísérője a bor felfordulása: ezen két betegséget már csak azért sem lehet egymástól elkülöníteni, mert a végeredmény mindkettőnél ugyanaz, tudniillik a bor teljes felbonnlása, megrohadása.

(Folyt. köv.)

Feljelöl szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Szőlőoltványok
szokványminőségben.
A legkiválóbb és bor- és csemegéjajokban fajtisztán, teljes jóállással.

Élőkerítés.
Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisek, igen gyorsan fejlődő sövényedény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemcsak ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelésben rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékelve. Éter csemete elg. 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték.
Óriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban a jövőbeni időben rendkívül elterjedt.

Számos tenyomatu árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk minden rendelés kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt omora ingyen és bérmentve küldeni ker, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát használni ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly kötelemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: Érmelléki első szőlőoltvány-telep: Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Kitüntetve az 1900. áprisi világiállításán aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,
Budapest, II. ker. Lánchid-utca 5. szám

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedük vonóval	3 frtól 15 frtig
Mesterhegedük vonóval	15 frtól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frtól 150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 frtól 100 frtig
Fuvolák	2 frtól 100 frtig
Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 frtól feljebb
Czimbalmok	35 frtól 300 frtig
Rákoczy-tárogatók	30 frtól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitiűő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól erős hangu **80 frtig.**

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

NAGYON SZÉP BEOSZTÁSÚ 3 szobás lakás, szt. György napra kiadó özv. Cserna Györgyné házában Templom-utca 13. szám alatt.

Értesítés.

Hogy a mélyen tisztelt sörfogyasztó közönséget jó és hideg sörhöz juttassam, elhatároztam **hogy máától fogva naponta friss csapolás lesz**, ugyszintén akinek tetszik jó korona üveges sör is.

A mélyen tisztelt közönség **saját érdekében cselekszik**, ha helyiségetem minél tömegesebben felkeresi, mert csak úgy teszik nekem lehetővé, hogy t. vendégeimet kielégíthessem.

Jó magyaros hideg és meleg zóna reggelire és oszonnára naponta.

Továbbá értesitem a n. é. közönséget, hogy kerthelyiségetem **rövid időn belül ünnepélyesen megnyitom**, amelyre az előkészületek már megkezdődtek.

Tömeges pártfogást kér kiváló tisztelettel

Szlávik János
vendéglős.

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőrnokok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak, és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Röck Szilárd-utca 27. Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

CZIMBALOM

hegedű, fuvola vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom. — A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.
Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Gummi

és hálhólyag elismert legbiztosabb óvszer, eredeti párisi csomagolásban. Orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan, tucatzárja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot americans (rövid): 4, 6, 8, 10. Dina-öv (havi kétszer) 8—11 korona. Dúsan felszerelt raktár irrigátorok, fecskendőik, suspensariumok stb.

UJ! Auto vaginal spray! **UJ!**
a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség
ára korona 15.

Képes árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét
KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszergyár.
Alapított 1878.
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
Külön bejárat a kapu alatt.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

a Közgazdaság rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság hazánk legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító társaság mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélből hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A csongrádi ügynökség

ROSENBERG EDE.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-BAN.

Kéveköto aratógép
Fűkaszalógép.
Köszörükészülék,

«Daisy» marokrakó aratógép,
Szénagyűjtőgereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, miggépeinket nem látta sárainkat nem kérdezte
Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

ÉVI TERMELES:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-ut 30 szám.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyát nem rontják és
kiütő izüek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétüldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon:

Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Hömlökzát-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában)

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulalok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes hömlökzát-festékek, melyek mészből fölöldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól fölfelé szállíttatnak és a mi a festék szintiztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért
Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.